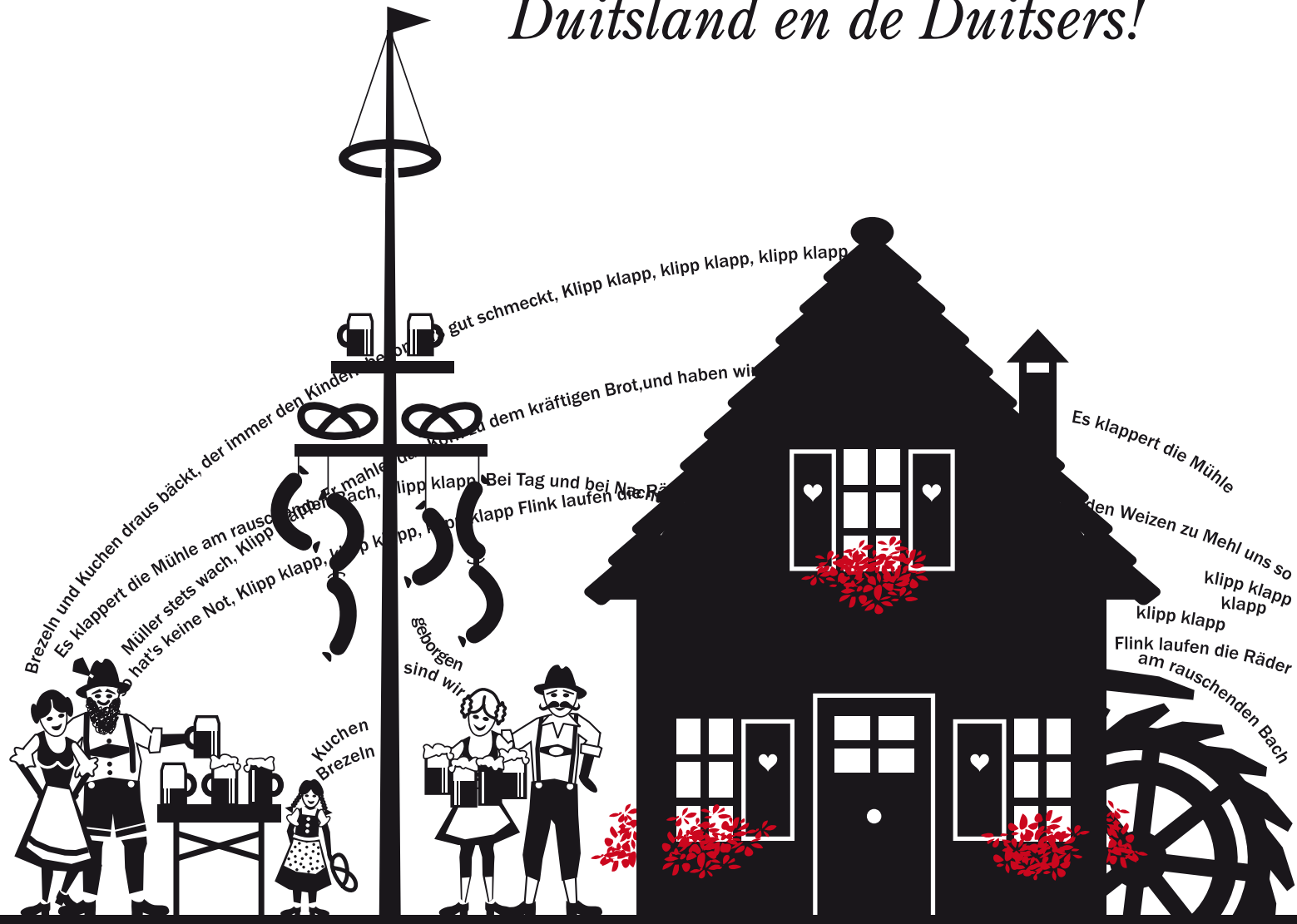


# Taal & Cultuur

## *Duitsland en de Duitsers!*



# Literatuur over Duitsland

Gerd Busse

**GEERT VAN ISTENDAEL:**

Mijn Duitsland. 21

**JOHANNES REEF U. RIES ROOWAAN (RED.):**

Über die niederländische Grenze. Methode und Praxis interkulturellen Lernens in binationalen Tandems /  
Over de Duitse grens. Methode en praktijk van intercultureel leren in binationale tandems. 21

**UTE SCHÜRINGS:**

Zwischen Pommes und Praline. Mentalitätsunterschiede, Verhandlungs- und Gesprächskulturen in den  
Niederlanden, Belgien, Luxemburg und Nordrhein-Westfalen. 22

**DIK LINTHOUT:**

Onbekende burens. Duitsland voor Nederlanders, Nederland voor Duitsers. 22

**RUUD SLOTBOOM:**

Noordrijn-Westfalen. Informatie over politiek, economie en maatschappij. 23

**J. VIS EN G. MOLDENHAUER (RED.):**

Nederland en Duitsland. Elkaar kennen en begrijpen. 23

Literatuur over Duitsland is er ten overvloede, maar wat is wèl en wat is minder interessant? De volgende keuze uit boeken over Duitsland, zijn geschiedenis en cultuur en over de Duitse mentaliteit doet een poging om hier wat meer zicht op te krijgen. De inhoud van elke titel wordt kort samengevat en is van een aantal trefwoorden voorzien die nog eens aangeven welke aspecten van Duitsland en de Duitse samenleving in het gepresenteerde boek aan bod komen.

**Geert van Istendael:**

***Mijn Duitsland.***

**Amsterdam, Antwerpen: Atlas, 2007. 464 blz.**

De Vlaamse journalist, schrijver, vertaler en Duitslanddeskundige Geert van Istendael houdt zich in *Mijn Duitsland* met de meest uiteenlopende aspecten van de Duitse samenleving en de Duitse mentaliteit(en) bezig, en wel in alfabetische volgorde. Het boek lijkt daardoor een beetje op een encyclopedie. Onder de letter A heeft hij het bijvoorbeeld over de grensstad Aken, onder B over Johann Sebastian Bach, onder D over de voormalige DDR en onder L over de *Linkspartei*, een nieuwe linkse politieke partij in Duitsland onder leiding van een oud-voorzitter van de SPD, Oskar Lafontaine. Verder komen onder meer ter sprake: de Muur, de nationale hymne, de Potsdamer Platz in Berlijn, de Trabant, Schnaps (jenever), verzet, Xanten aan de Nederrijn, Yperiet en de zalm in de Rijn. Het boek getuigt van een buitengewoon brede en tegelijk diepe kennis van Duitsland en Duitse *Befindlichkeiten*, dus gesteldheden. Een must voor iedereen die meer over Duitsland wil weten.

*Trefwoorden:* cultuur, mentaliteit, politiek, samenleving

**Johannes Reef u. Ries Roowaan (red.):**

***Über die niederländische Grenze. Methode und Praxis interkulturellen Lernens in binationalen Tandems / Over de Duitse grens. Methode en praktijk van intercultureel leren in binationale tandems.***

**Münster: Agenda, 2005. 213 blz.**

Het tweetalige, in Nederlands en Duits geschreven boek bevat, naast een uitvoerige beschrijving van de methode en de resultaten van een Nederlands-Duits scholingsproject, een aantal heel interessante bijdragen over o.a. de Duitse en de Nederlandse taal, die politiek-bestuurlijke cultuur in de twee landen, het migratie- en integratievraagstuk in Nederland en Duitsland, de grensoverschrijdende samenwerking in het hoger onderwijs respectievelijk het beroepsonderwijs en het "euregionale", d.w.z. grensoverschrijdende wonen. Ook de bijlagen zijn zeer de moeite waard: ze bestaan uit een uitvoerig literatuuroverzicht m.b.t. Duitsland en Nederland, een woordenlijst – met het accent op bestuurlijk-politieke en planologische termen – en een lijst met webportalen en linksverzamelingen.

*Trefwoorden:* adressen, bestuursopbouw, beroepsonderwijs, euregionale samenwerking, hoger onderwijs, migratie, politieke cultuur, taal, wonen, woordenboek

**Ute Schürings:*****Zwischen Pommes und Praline. Mentalitätsunterschiede, Verhandlungs- und Gesprächskulturen in den Niederlanden, Belgien, Luxemburg und Nordrhein-Westfalen.*****Münster: Agenda, 2003. 176 blz.**

Dit boek van de Berlijnse neerlandica Ute Schürings – verkrijgbaar via de boekhandel of, gratis, via de *Landeszentrale für politische Bildung Nordrhein-Westfalen* ([www.lzpb.nrw.de](http://www.lzpb.nrw.de)) – houdt zich op informatieve en vermakelijke wijze met mentaliteitsverschillen tussen Nederlanders, Duitsers, Belgen en Luxemburgers bezig. De belangstelling van de schrijfster gaat daarbij vooral uit naar de verschillen in de zaken- en onderhandelingsculturen oftewel de arbeids- en bedrijfsculturen in de afzonderlijke landen. Een lezeres vat haar leeservaringen als volgt samen: “De schrijfstijl is vermakelijk, het is goed begrijpelijk, vlot te lezen. Ik heb een aantal *Fettnäpfchen* [blunders] herkend, waar wij als Duitsers al gauw in kunnen trappen. Door de lectuur van het boek werden mij een aantal verschillen duidelijk onder ogen gebracht, die me voordien nooit opgevallen waren. Als Duitse heb ik de neiging om direct instructies te geven en concreet op een doel af te stevenen, terwijl de Nederlander bijvoorbeeld zijn instructies in een beleefde vraag kleedt en in een ‘overleg’, dus een soort ‘brainstorming’, de richting bepaalt, waarin activiteiten ontplooid zullen worden. Maar deze richting kan zonder meer de volgende dag weer veranderen. Deze en andere verschillen worden in het boek op een goed begrijpelijke manier uitgelegd. Het boek is dus een echte hulp om onze burens beter te begrijpen en vooroordelen uit de wereld te helpen.” Een nuttig en lezenswaardig boek. Het nadeel is wel dat het alleen maar in het Duits verkrijgbaar is.

*Trefwoorden:* arbeids- en bedrijfscultuur, mentaliteitsverschillen, onderhandelings- en zakencultuur

**Dik Linthout:*****Onbekende burens. Duitsland voor Nederlanders, Nederland voor Duitsers.*****Amsterdam, Antwerpen: Atlas, 2006. 383 blz.**

Dit boek van taaldocent, vertaler en Duitslandkenner Dik Linthout is in 2006 in een volledig herziene en uitgebreide uitgave, de zevende, verschenen en geldt inmiddels als standaardwerk over Duitsland en Nederland. De auteur is erin geslaagd om op informatieve en uiterst vermakelijke wijze een omvattend overzicht over Duitsland, zijn geschiedenis en zijn hedendaagse situatie, de mentaliteit van de Duitsers en hun houding tegenover Nederland en de Nederlanders te geven. In de appendix bevindt zich een lijst met interessante websites over Duitsland en Nederlands-Duitse initiatieven en instituties die het boek afrondt. Op de kaft worden de vragen en thema's die in het boek ter sprake komen, als volgt samengevat: “Hoe anti-Duits zijn Nederlanders nog? Denken ze nog steeds aan de Tweede Wereldoorlog, speelt het aloude kleine-burenscomplex hen parten? Wat is de rol van het voetbal in de Duits-Nederlandse verhoudingen? Hebben Nederlanders op hun beurt nog steeds veel krediet bij de Duitsers? Waarin verschillen Nederlanders en Duitsers van elkaar, en hoe vervelend is het als buitenlanders beweren dat ze geen verschillen zien? Nederland en Duitsland worden gekenmerkt door sterk uiteenlopende historische ontwikkelingen. Nederland is al honderden jaren een burgerlijke staat waarin de adel een ondergeschikte rol speelde, terwijl in Duitsland tot in de twintigste eeuw adel en militairen zeer dominant waren. Welke invloed heeft dit gehad op taal, mentaliteit, omgang, rechtscultuur en samenleving als geheel? Waarom zijn Duitsers in discussies meer conflictgericht en vergaderen Nederlanders door tot ze erbij neervallen? Waarom tutoyeren Duitse collega's elkaar niet? Hoe ernstig is de Duitse *Kreislaufstörung*? Waarom is de Nederlandse thuisbevalling voor Duitse vrouwen een gruwel? Hebben Duitsers gevoel voor humor en zo ja, wanneer? Veel vragen en nog meer antwoorden in deze volledig herziene en sterk uitgebreide uitgave van *Onbekende burens*.” Elsevier schreef na het verschijnen: “Er bestaat geen helderder boek over de verschillen tussen Duitsland en Nederland dan deze geheel herziene herdruk. Een aanrader door de slimme humor, fraaie zinnen en diepgang.”

*Trefwoorden:* adressen, beeldvorming over Duitsland en Nederland, cultuur, geschiedenis, godsdienst, humor, literatuur, mentaliteit, politiek, samenleving, sport, taal